

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň JUDr. Petry Kamínkové a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobce: **nezletilý X. Y., nar. N.**
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Pokorným, Ph.D.
sídlem Blanická 1008/28, Vinohrady, 120 00 Praha

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem Ministerstvo vnitra, nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 6. 2024, č. j. MV-58570-4/SO-2024

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce, který je držitelem dočasné ochrany, požádal dne 20. 12. 2023 o vydání cizineckého pasu podle § 113 odst. 6 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Ministerstvo vnitra ČR, jako orgán prvního stupně, řízení o této žádosti zastavilo usnesením ze dne 21. 2. 2024, č. j. OAM-115985-6/CD-2023, (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, s odůvodněním, že s ohledem na svůj pobytový status na území České republiky cizinecký pas není oprávněn získat. Prvostupňové rozhodnutí žalobce napadl odvoláním, které žalovaná zamítla v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“), jehož zrušení se nyní podanou žalobou domáhá.
2. Žalobu ve věci nevydání cizineckého pasu podal i otec žalobce. Jeho žalobu soud projednává pod sp. zn. 3 A 46/2024.
3. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující skutečnosti.
4. Dne 20. 12. 2023 žalobce podal žádost o vydání cizineckého pasu. Žádost žalobce podal na tiskopise, který je podepsán podpisem jeho otce Z. Y. K žádosti je přiloženo čestné prohlášení otce žalobce. Otec žalobce v čestném prohlášení uvádí, že běloruský prezident Alexandr Lukašenko zakázal velvyslanectvím své země vydávat cestovní pasy a prodlužovat jejich platnost. Žádosti je možné podávat pouze v Bělorusku. Otec žalobce uvádí, že byl nezávislým pozorovatelem prezidentských voleb v Bělorusku a že byl svědkem falšování a porušování lidských práv. Účastnil se s manželkou protivládních demonstrací, kde ho natočili na video agenti KGB. Museli tak Bělorusko opustit a uprchli na Ukrajinu. Do České republiky utekli po vypuknutí války. IT firma, pro kterou pracoval, se totiž relokovala do Prahy. V České republice získal dočasnou ochranu na základě trvalého pobytu na Ukrajině.
5. Dne 19. 1. 2024 provedla pracovnice prvostupňového orgánu lustraci v cizineckém informačním systému. Z lustrace vyplývá, že otec žalobce i matka žalobce pobývají v České republice na základě *Kategorie pobytu P_G – Dočasná ochrana*. V kolonce účel pobytu je uvedeno *869 – Důvody hodné zvláštního zřetele – prodloužení*. Dočasná ochrana obou rodičů žalobce je dle lustrace platná od 22. 3. 2023.
6. Součástí spisového materiálu jsou dále Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 19. 10. 2023, č. j. MV-171086-1/OAM-2023 o legislativě k vydávání cestovních dokladů Běloruska. Z těchto informací vyplývá, že 6. 9. 2023 vstoupilo v Bělorusku platnost opatření prezidenta Alexandra Lukašenka, které ruší možnost prodloužit nebo vydat cestovní pas v cizině prostřednictvím běloruského zastupitelského úřadu. Dle dokumentu ministerstva se jedná o silný nástroj kontroly společnosti, který zejména představitelům politické opozice znemožňuje získat nový osobní doklad.
7. Dne 21. 2. 2024 prvostupňový orgán řízení prvostupňovým rozhodnutím zastavil. V prvostupňovém rozhodnutí uvádí, že je mu z úřední činnosti známo, že žalobci byla dne 22. 3. 2022 udělena dočasná ochrana z důvodu hodného zvláštního zřetele podle zákona č. 65/2022 Sb. o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále jen „zákon Lex Ukrajina“), která mu následně byla prodlužována. Správní orgán uvádí, že ustanovení zákona Lex Ukrajina se použijí přednostně před ustanoveními jiných právní předpisů. Pro účely zákona o pobytu cizinců se osoba s udělenou dočasnou ochranou považuje za držitele víza za účelem strpění.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

Žalobce tak nepatří do skupiny osob uvedených v § 113 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, které mají právo na vydání cizineckého pasu. Prvostupňový orgán uzavřel, že jeho žádosti tak nelze vyhovět a shledal, že je právně nepřipustná.

8. Dne 11. 3. 2024 se žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí odvolal. V odvolání uvedl, že institut dočasné ochrany upravuje nejen zákon Lex Ukrajina, ale též zákon č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně (dále jen „zákon o dočasné ochraně“). Žalobce cituje z judikatury a uvádí, že dočasná ochrana vydaná podle zákona Lex Ukrajina je pobytovým oprávněním podle zákona o dočasné ochraně (rozsudek Krajského soud v Plzni ze dne 22. 9. 2022, č. j. 57 A 71/2022-25). Dále uvádí, že jakkoli právní status dotčeného cizince vypadá jako dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území, tak materiálně jde o dočasnou ochranu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2023, č. j. 5 Azs 39/2023-24). Z obou rozhodnutí je podle žalobce zřejmé, že pobytové oprávnění vydané dle zákona Lex Ukrajina je pobytovým oprávněním podle zákona o dočasné ochraně.
9. Dne 10. 6. 2024 žalovaná odvolání zamítla napadeným rozhodnutím. Žalobce podle názoru žalované zjevně nepatří do skupin osob uvedených v § 113 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, které mají právo na vydání cizineckého pasu. Žalobce je podle žalované držitelem dočasné ochrany podle zákona č. 65/2022 Sb. (dále jen „zákon Lex Ukrajina“). V § 113 odst. 6 písm. c) zákona o pobytu cizinců sice stojí, že ministerstvo vydá cizinecký pas cizinci požívajícímu dočasné ochrany, podle § 4 odst. 4 zákona Lex Ukrajina se však držitelé dočasné ochrany pro účely zákona o pobytu cizinců považují za držitele víza za účelem strpění pobytu na území. Z hlediska zákona o pobytu cizinců tak žalobce není držitelem dočasné ochrany, ale držitelem víza za účelem strpění pobytu na území podle § 33 zákona o pobytu cizinců. Ten nárok na vydání cizineckého pasu nemá.

Žaloba

10. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nesprávné, nezákonné a nepřiměřené. Žalovaná podle něj nezohlednila relevantní právní úpravu, včetně příslušných unijních norem, a při vydání napadeného rozhodnutí využila extenzivní výklad zákonných norem, který vedl k nepřipustnému omezení jeho práv.
11. Žalobce uvádí, že nezískal dočasnou ochranu podle zákona Lex Ukrajina, ale podle zákona č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně (dále jen „zákon o dočasné ochraně“). Proto se na něj nevztahují vylučovací ustanovení v § 4 zákona Lex Ukrajina. Žalobce tento závěr opírá o skutečnost, že získal dočasnou ochranu z důvodů hodných zvláštního zřetele. S tímto důvodem udělení dočasné ochrany zákon Lex Ukrajina vůbec neoperuje. Naopak zákon o dočasné ochraně tento důvod uvádí v ustanovení § 52.
12. Žalobce dále uvádí, že i když se na něj podle žalované vztahují vylučovací ustanovení v § 4 zákona Lex Ukrajina, nic to nemění na tom, že členské státy musí podle článku 8 směrnice 2001/55/ES o dočasné ochraně (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) vydat potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady za účelem zajištění povolení k pobytu. Žalobce uvádí, že má povinnost předložit cestovní doklad při pobytové kontrole. Nesplnění této povinnosti je přitom sankcionováno trestem správního vyhoštění.
13. Závěrem žaloby žalobce argumentuje nejlepším zájmem dítěte. Tvrdí, že cizinecký pas potřebuje za účelem cest za svou babičkou, která je žadatelkou o azyl v Německu a která tak nemůže cestovat. V nevydání cizineckého pasu žalobce spatřuje zásah do soukromého a rodinného života.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

Vyjádření žalované

14. Žalovaná ve svém vyjádření plně odkazuje na napadené rozhodnutí, neboť žalobní námitky jsou v zásadě totožné jako námitky odvolací. Podle žalované získal žalobce dočasnou ochranu podle zákona Lex Ukrajina, a proto je třeba na něj pro účely zákona o pobytu cizinců hledět jako na držitele víza za účelem strpění pobytu na území. Žalobce tak zjevně není osobou uvedenou v § 113 odst. 6 zákona o pobytu cizinců.

Podání žalobce ze dne 14. 8. 2024

15. Dne 14. 8. 2024 žalobce soudu zaslal dvě čestná prohlášení – čestné prohlášení Z. Y. (otce žalobce) a V. Y. (babičky žalobce). V obou čestných prohlášeních otec i babička žalobce líčí důvody, pro které nemají cestovní doklad svého státu a obtíže, které z absence tohoto cestovního dokladu plynou.
16. Otec žalobce uvádí, že v případě návratu do Běloruska by mu hrozilo pronásledování ze strany KGB, jelikož byl nezávislým pozorovatelem voleb v roce 2020 a následně organizoval protivládní protesty. Kvůli absenci cestovního dokladu mu vypověděla smlouvu banka, jako IT specialista nemůže cestovat na zahraniční konference a jeho syn (žalobce) nemůže navštěvovat svou babičku, žadatelku o azyl v Německu.
17. Babička žalobce v čestném prohlášení líčí svou ostrakizaci ze strany běloruské veřejné moci, která se stupňovala po volbách v roce 2020. Popisuje také svůj vztah se svým jediným vnukem (žalobcem) s tím, že jejich odloučení jí i žalobci přináší psycho-emocionální trápení.

Posouzení žaloby soudem

18. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání řádných opravných prostředků, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Soud vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního; dále jen „s. ř. s.“). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Neshledal přitom vady, ke kterým by měl povinnost přihlédnout z moci úřední. Soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť žalobce s tímto postupem souhlasil výslovně a žalovaný konkludentně (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
19. Všechny důkazy navrhované žalobcem jsou součástí správního spisu. Obsahem správního spisu se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Tento závěr platí i tehdy, pokud žalobce dokazování částí správního spisu výslovně požaduje (rozsudek NSS z 18. 1. 2024, č. j. 8 Afs 144/2022-39, bod 22).
20. Soud vyšel především z následující právní úpravy:

§ 66 odst. 1 písm. b) správního řádu

Řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže byla podána žádost zjevně právně nepřipustná.

§ 113 odst. 6 zákona o pobytu cizinců

Cizinecký pas vydá ministerstvo na žádost cizince

a) který pobývá na území na základě povolení k trvalému pobytu, nemá platný cestovní doklad a doloží, že si jej nemůže nezávisle na své vůli opatřit,

b) který je oprávněn k trvalému pobytu podle § 87, pokud nemá platný cestovní doklad, nebo

c) požívajícího dočasné ochrany podle zvláštního právního předpisu^{3a)}, který není držitelem cestovního dokladu.

(pozn. soudu: § 113 odst. 6 písm. c) zákona o pobytu cizinců odkazuje na zvláštní právní předpis, kterým je zákon o dočasné ochraně)

§ 52 zákona o dočasné ochraně

Osobě blízké cizince požívajícího dočasné ochrany, která není uvedena v § 51 odst. 2, může být uděleno z důvodu hodného zvláštního zřetele oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, za

předpokladu, že spolu trvale žili v době, kdy došlo k událostem vedoucím k hromadnému přílivu vysídlených osob na území.

§ 37 zákona o dočasné ochraně

Cizinec požívající dočasné ochrany, který není držitelem cestovního dokladu, je oprávněn požádat ministerstvo o vydání cizineckého pasu podle zvláštního právního předpisu.

(pozn. soudu: Aplikaci tohoto ustanovení vylučuje § 4 odst. 2 zákona *Lex Ukrajina*, viz níže).

§ 1 odst. 2 Lex Ukrajina

Ustanovení tohoto zákona se použijí přednostně před ustanoveními jiných právních předpisů upravujících právní vztahy podle odstavce 1, nestanoví-li tento zákon jinak.

§ 2 zákona Lex Ukrajina

Dočasnou ochranou se rozumí oprávnění k pobytu na území České republiky podle zákona o dočasné ochraně cizinců za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky v návaznosti na rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a).

§ 4 odst. 2 zákona Lex Ukrajina

Ve věci dočasné ochrany podle tohoto zákona se nepoužijí ustanovení a) § 1 odst. 3, § 2 odst. 1 písm. b), § 2 odst. 2, § 4 odst. 3, § 6 a 8, § 12 písm. a), b), d) a g), § 13 až 15, § 16 v části udělení, § 21 odst. 1 písm. b), § 21 odst. 2, § 24 až 26, 28, 29, 31, 34 až 38, § 40 odst. 2, § 41 až 48, § 49 odst. 2 až 8, § 50, § 51 odst. 2 písm. d), § 55, 57 a 58 zákona o dočasné ochraně cizinců a b) § 43, § 56 odst. 1 písm. c) a k), § 62 odst. 4 věty první, § 123a odst. 2 a § 154 odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 4 odst. 4 Lex Ukrajina

Pro účely zákona o pobytu cizinců na území České republiky se osoba s udělenou dočasnou ochranou podle tohoto zákona považuje za držitele víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců

Ministerstvo udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci, kterému ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá nebo jsou-li splněny podmínky podle § 179 odst. 5.

21. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Držitelé dočasné ochrany nemají nárok na cizinecký pas

22. Žalobce v žalobě uvádí, že mu „[...] *nebyla udělena dočasná ochrana dle zákona č. 65/2022 Sb., nýbrž dle obecného zákona o dočasné ochraně*“. Tvrdí, že mezi ním a žalovanou je nesporné, že důvodem udělení dočasné ochrany byly důvody hodné zvláštního zřetele. S důvody hodnými zvláštního zřetele zákon Lex Ukrajina vůbec neoperuje. Naopak zákon o dočasné ochraně upravuje udělení dočasné ochrany z důvodů hodných zvláštního zřetele v § 52.
23. Žalobce argumentuje, že vzhledem k tomu, že mu byla udělena dočasná ochrana podle zákona o dočasné ochraně, a nikoliv podle zákona Lex Ukrajina, se v jeho případě neuplatní ani § 4 zákona Lex Ukrajina. Ten mimo jiné stanoví, že se na držitele dočasné ochrany bude pro účely zákona o pobytu cizinců pohlížet jako na držitele víza za účelem strpění pobytu na území. Podle žalobce tak nebyl důvod pro zastavení řízení o nevydání cizineckého pasu.
24. Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvádí, že žalobce získal dočasnou ochranu podle zákona Lex Ukrajina z důvodů hodných zvláštního zřetele. Žalobce uvádí, že získal dočasnou ochranu podle § 52 zákona o dočasné ochraně. Zákon Lex Ukrajina totiž s důvody hodnými zvláštního zřetele vůbec neoperuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

25. Skutečnost, že žalobce získal dočasnou ochranu z důvodů hodných zvláštního zřetele jasně vyplývá z lustrace v cizineckém informačním systému. Zároveň ji shodně tvrdí žalobce v žalobě i žalovaná v napadeném rozhodnutí (jakkoli současně dodává, že ji získal „dle zákona Lex Ukrajina“). Soud konstatuje, že důvody hodné zvláštního zřetele se jako důvod pro udělení dočasné ochrany vyskytují skutečně jen v § 52 zákona o dočasné ochraně.
26. Mezi žalobcem a žalovanou je sporné, zda na dočasnou ochranu udělenou z důvodů hodných zvláštního zřetele mohou dopadat ustanovení zákona Lex Ukrajina. V nejobecnější rovině je proto dle soudu sporná otázka, zda existují dva instituty dočasné ochrany, případně zda se s institutem dočasné ochrany mohou pojít různá práva a povinnosti v závislosti na tom, podle kterého zákona (resp. z jakého právního důvodu) je udělena.
27. Vztahem zákona Lex Ukrajina a zákona o dočasné ochraně se v odborné literatuře zabývá Veronika Víchová, která uvádí, že

Česká republika má platný zákon o dočasné ochraně cizinců, nicméně tento zákon je ve své podobě pro příchod tak velkého množství lidí nevhodný. Z tohoto důvodu vznikl nový zákon, tzv. Lex Ukrajina. Tento zákon modifikuje pravidla pro udělení dočasné ochrany a převzal některé instituty ze zákona o pobytu cizinců a některé ze zákona o dočasné ochraně. Lex Ukrajina nabyl účinnosti dne 21. března 2022. Nestanoví-li Lex Ukrajina jinak, použije se na udělování dočasné ochrany zákon o dočasné ochraně. Ve věcech, které zákon o dočasné ochraně neupravuje, se použije zákon o pobytu cizinců na území České republiky.“

VÍCHOVÁ, Veronika. Problematické aspekty dočasné ochrany. Ročenka uprchlického a cizineckého práva. Roč. 2022.
28. Povahou dočasné ochrany se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 2. 2025, č. j. 1 Azs 305/2024-27, kde uvedl:

Nejvyšší správní soud podotýká, že existuje právě jeden institut dočasné ochrany, jehož povaha vyplývá primárně ze směrnice. Jde o institut pro pružné a efektivní řešení situace hromadného přílivu vysídlených cizinců, u nichž je zjevné, že by individuální žádosti o mezinárodní nebo doplňkovou ochranu nebylo možné vyřídit ve smysluplné době (rozsudek NSS ze dne 2. 2. 2023, č. j. 10 As 290/2022-30). Pro konkrétní situaci válečného konfliktu na Ukrajině byla dočasná ochrana aktivována prováděcím rozhodnutím. Prováděcí rozhodnutí mělo vliv na přijetí zvláštního zákona (lex Ukrajina) k dosavadnímu „obecnému“ zákonu o dočasné ochraně, jenž však tímto krokem jako celek nepozbyl platnost. Tato situace přinesla nutnost souběžné aplikace dvou zákonných úprav dočasné ochrany, jejichž případná kolize je speciálním předpisem, tj. lex Ukrajina, do značné míry řešena.
29. Zákon Lex Ukrajina, stejně jako zákon o dočasné ochraně, zapracovává totožnou směrnici Evropské unie o dočasné ochraně. Zákon o dočasné ochraně je obecnou právní úpravou, zatímco zákon Lex Ukrajina je vůči němu ve vztahu speciality.
30. I pokud by žalobci skutečně byla udělena dočasná ochrana podle § 52 zákona o dočasné ochraně, tak by to neznamenal, že se ustanovení zákona Lex Ukrajina v případě takové dočasné ochrany neužijí. Podle § 2 zákona Lex Ukrajina se „[d]očasnou ochranou se rozumí oprávnění k pobytu na území České republiky podle zákona o dočasné ochraně cizinců za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky v návaznosti na rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a)“. Dočasná ochrana ve smyslu zákona Lex Ukrajina je stejný institut, jako dočasná ochrana poskytnutá dle zákona o dočasné ochraně.
31. Z toho vyplývá, že ustanovení zákona Lex Ukrajina, který je *lex specialis* vůči zákonu o dočasné ochraně, dopadnou i na dočasnou ochranu udělenou z důvodů specifikovaných v obecné právní úpravě, tedy i z důvodů dle § 52 (z důvodů hodných zvláštního zřetele). Proto je třeba aplikovat i § 4 odst. 4 zákona Lex Ukrajina, který stanoví, že na držitele dočasné ochrany se pro účely zákona o pobytu cizinců hledí jako na držitele víza za účelem

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

strpění pobytu na území. Aplikuje se i § 4 odst. 2 zákona Lex Ukrajina, který vylučuje aplikaci § 37 zákona o dočasné ochraně, podle kterého mají držitelé dočasné ochrany, kteří nedisponují cestovním dokladem, právo požádat o vydání cizineckého pasu. V opačném případě by vznikly dvě skupiny držitelů dočasné ochrany s různými právy a povinnostmi.

32. Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku uvedl, že v rámci jedné dočasné ochrany mohou existovat různé procesní režimy nakládání s žádostí o dočasnou ochranu, které zohledňují specifika jednotlivých důvodů pro udělení dočasné ochrany podle nynější právní úpravy. To však nic nemění na tom, že existuje právě jeden institut dočasné ochrany, ke kterému je pouze možné dospět v různých procesních režimech.
33. Argumentace žalobce by v konečném důsledku vedla k paradoxní situaci. Je nesporné, že žalobce získal dočasnou ochranu z důvodů hodných zvláštního zřetele. Sám žalobce v žalobě uvádí § 52 zákona o dočasné ochraně. Ten je zařazen v části nadepsané jako *sloučení rodiny* a stanoví, že „[o]sobě blízké cizince požívajícího dočasné ochrany, která není uvedena v § 51 odst. 2, může být udělena z důvodu hodného zvláštního zřetele oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, [...]“. Žalobní argumentace by v konečném důsledku vedla k tomu, že žalobce by disponoval jako slučovaný cizinec více právy než původní držitel dočasné ochrany, ke kterému je, z důvodů hodných zvláštního zřetele, slučován. Slučovaný cizinec by měl nárok na vydání cizineckého pasu, zatímco jeho osoba blízká, se kterou je slučován, by tento nárok neměla. Takový stav by byl podle soudu nelogický.
34. Žalobní námitka proto není důvodná. Žalobce je pro účely zákona o pobytu cizinců považován za držitele víza za účelem strpění. Z hlediska tohoto zákona není držitelem dočasné ochrany, ale víza za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Z tohoto důvodu žalobce nenaplní ani § 113 zákona o pobytu cizinců, který upravuje okruh cizinců, kterým Ministerstvo vnitra vydá cizinecký pas. Žalobce, který je občanem Běloruska, avšak uprchl do České republiky z Ukrajiny z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině, nemá nárok na cizinecký pas, stejně jako ostatní osoby, kterým byla udělena dočasná ochrana v České republice.
35. Žalobce neuvádí, proč by obtíže s absencí cestovního dokladu nebylo možné řešit vydáním cestovního průkazu totožnosti, jak naznačuje žalovaná v napadeném rozhodnutí a jak předvídá § 6 odst. 2 zákona Lex Ukrajina.

Nevydání cizineckého pasu není v rozporu s právem EU

36. Žalobce dále uvádí, že i pokud by na něj dopadala vylučovací ustanovení v § 4 zákona Lex Ukrajina, nic to nemění na tom, že podle směrnice o dočasné ochraně „Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tímto účelem budou vydány potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady“. Směrnice podle žalobce uvádí, že „povolením k pobytu rozumí povolení nebo oprávnění vydané orgány členského státu v podobě požadované právními předpisy daného státu, které státnímu příslušníkovi třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti umožňuje pobývat na území tohoto členského státu;“.
37. Žalobce argumentuje, že v § 103 je stanovena povinnost podle písm. b) nebo d) předložit platný cestovní doklad ubytovateli nebo při pobytové kontrole. Nesplnění této povinnosti je následně podle § 119 téhož zákona sankcionováno uložením trestu správního vyhoštění na dobu až 5 let.

38. Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že žalobce „[...] je v současné době vybaven vízovým štítkem, jež slouží k osvědčení legálního pobytu na území České republiky. Pokud účastník řízení má v plánu vycestovat z území České republiky a jedná se o skutečně odůvodněný případ, může požádat o vydání cestovního průkazu totožnosti, neboť tento se vydává osobám bez platného cestovního dokladu“.
39. Podle § 6 odst. 2 zákona Lex Ukrajina „Pobývá-li cizinec požívající dočasné ochrany na území České republiky bez platného cestovního dokladu a prokáže, že nemůže z důvodů na jeho vůli nezávislých získat cestovní doklad u příslušných orgánů země původu, vydá mu Ministerstvo vnitra na žádost cestovní průkaz totožnosti podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky. To neplatí, jestliže místní podmínky vydání cestovního průkazu totožnosti neumožňují. Cizinec je povinen předložit fotografii“. Právní úpravu cestovního průkazu totožnosti obsahuje § 114 zákona o pobytu cizinců.
40. Žalobce na tuto argumentaci žalované v žalobě nijak nereaguje. Nenamítá, že by neměl povolení k pobytu, ani že by cestovní průkaz totožnosti podle § 114 zákona o pobytu cizinců nedostačoval pro uvedený účel cest za babičkou do zahraničí.
41. Podle § 119 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců „Policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie [...] až na 5 let, pobývá-li cizinec na území nebo na území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, bez platného cestovního dokladu, ač k tomu není oprávněn“ (pozn. potvrzení doplnil městský soud“).

42. Je sice pravdou, že žalobce nedisponuje platným cestovním dokladem, druhá podmínka uložení správního vyhoštění – absence oprávnění k pobytu – však zjevně není naplněna. Oprávnění k pobytu může dle tvrzení žalované žalobce osvědčit vízovým štítkem. Že by tento vízový štítek pro osvědčení oprávněnosti pobytu nepostačoval nebo že by jím žalobce nedisponoval, žalobce opět ani netvrdí a na argumentaci žalované v napadeném rozhodnutí nereaguje.
43. Ani tuto námitku žalobce proto soud nemohl shledat důvodnou.

Nevydání cizineckého pasu není v rozporu s nejlepším zájmem dítěte

44. Žalobce uvádí, že cizinecký pas má být použit primárně za účelem cesty za jeho babičkou. Namítá, že nebyl zohledněn nejlepší zájem dítěte a žalovaná se uvedenou otázkou ani nijak nezaobírala. Babička žalobce je běloruskou státní občankou, která je žadatelkou o azyl ve Spolkové republice Německo, a to v důsledku aktivit svých a svého syna. Postavení žadatelky o azyl jí neumožňuje cestovat, přičemž důvodem k azylovému řízení na území SRN je skutečnost, že Česká republika v jejím případě požadovala, aby bylo aplikováno základní kritérium pro určení příslušnosti dle nařízení Dublin II. Žalobce uvádí, že postupem žalované je nepřislušně zasahováno do jeho práva na rodinný život ve smyslu článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
45. Jak již soud uvedl výše, tak žalovaná nijak nezpochybnila, že žalobci může být vydán cestovní průkaz totožnosti. S tímto postupem ostatně počítá i výše citovaný § 6 odst. 2 zákona Lex Ukrajina. Cizinecký pas tak není jediným dokumentem, který může naplnit účel cest do zahraničí, ostatně žalobce to ani netvrdí.
46. Ani tato námitka proto není důvodná.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

47. Soud z výše uvedených důvodů žalobu zamítl. Pokud jde o náklady řízení, žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalované žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Soud proto druhým výrokem rozsudku rozhodl, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalované náhradu nákladů řízení třetím výrokem nepřiznal (viz § 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. června 2025

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.